

म्याङलुङ नगरपालिका
पन्ध्रौ नगरसभाको पहिलो बैठकमा प्रस्तुत
नीति तथा कार्यक्रम
आर्थिक वर्ष २०८२/८३

म्याङलुङ नगरपालिकाको पन्ध्रौ नगरसभामा उपस्थित सम्पूर्ण नगर सभा सदस्य ज्यूहरूलाई हार्दिक स्वागत गर्न चाहन्छु । आम नगरवासिको आसा र विश्वासलाई हामी जनप्रतिनिधिहरूले इमानदारीताका साथ पूरा गर्नेछौ र हामीले अगाडि सारेका प्रतिवद्धता अनुसार प्रत्येक योजना तथा कार्यक्रमहरूलाई शृङ्खलाबद्ध रूपमा सम्पन्न गर्दै लैजाने छौ । साथै समय सापेक्ष थप नयाँ योजना तथा कार्यक्रमहरूलाई अगाडि बढाउँदै जाने कुराको समेत प्रतिवद्धता व्यक्त गर्दछु ।

नगरवसीहरूमा विकास निर्माण प्रतिको चाहाना अधिक हुनु स्वभाविक नै हो । केन्द्र तथा प्रदेश सरकार बाट प्राप्तहुने अनुदान निरन्तर कटौती हुदै गइरहेको पछिल्लो अवस्थामा उपलब्ध सिमित श्रोत र साधनको समुचित व्यवस्थापन र सदुपयोगद्वारा नगरवासीको चाहाना बमोजिम म्याङलुङ नगरको समृद्धि र विकासको लागि अधिकतम प्रगति हासिल गर्ने कुरामा नगरपालिका सफल हुनेछ भन्ने मैले पुर्ण विश्वास लिएको छु ।

सम्पूर्ण नगरसभा सदस्य ज्यूहरू,

अब म शीर्षकगत रूपमा आर्थिक वर्ष २०८२/८३ को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

१. सामाजिक सुरक्षा तथा विपन्न सहायता :

- १.१ जेष्ठ नागरिक परिचयपत्र वितरण लाई प्रभावकारी बनाउँदै यस्तो परिचय पत्र प्राप्त नागरिकलाई विभिन्न निकायमा छुट तथा सहूलियतको व्यवस्था मिलाईने छ ।
- १.२ सामाजिक सुरक्षा भत्ता नबिकरण तथा नयाँ दर्ता प्रकृया लाई पुर्णरूपमा बायोम्याट्रीक डिभाईस मार्फत सम्बन्धीत वडा बाटै सेवा प्रवाह गर्ने व्यवस्था मिलाईने छ ।
- १.३ अति विपन्न परिवारको मृत्यू दाहसंस्कारमा मलामी खाजाको व्यवस्था र निशुल्क उपलब्ध गराउँदै आएको सब बहान शेवालाई निरन्तरता दिईने छ ।
- १.४ सम्पूर्ण नगर क्षेत्रमा सुरक्षित आवासको हक सुनिश्चित गर्न खरको छानो मुक्त अभियान मार्फत सुरक्षित नागरिक आवास निर्माण तथा जस्तापाता वितरण कार्यक्रमलाई यो वर्ष पुर्ण सम्पन्न गरिनेछ ।
- १.५ भुमिहिन दलित सुकुम्बासी र अव्यवस्थित बसोबासीको समस्या समाधानको लागि सम्बन्धित निकायहरु संग समन्वय तथा सहकार्य गरिने छ ।

२. शिक्षा :

- २.१ म्याङलुङ नगरपालिकाद्वारा प्रकाशित शैक्षिक पात्रो २०८२ लाई पूर्ण कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- २.२ सामुदायिक विद्यालयका प्रधानाध्यापकहरु लाई प्रोत्साहन स्वरुप मासिक रुपमा थप प्रोत्साहन भत्ताको व्यवस्था मिलाईने छ ।
- २.३ पञ्चवर्षिय नगर शिक्षा योजना (२०८२-२०८७) निर्माण गरी सकिएको र यसै शैक्षिक सत्र देखी वार्षिक रुपमा कार्यान्वयन गर्दै लगिनेछ ।
- २.४ कक्षा ८ को मात्र नगर स्तरिय परिक्षा हुदै आएकोमा यस वर्ष देखी कक्षा ५ को समेत नगर स्तरिय परिक्षा सञ्चालन गरिने छ ।
- २.५ “बुक फ्रि फ्राईडे” भन्ने नारा सहित हरेक सुक्रवार हुदै आएका अतिरिक्त कार्यक्रमहरु लाई थप प्रभावकारीता साथ सञ्चालन गरिने छ ।

- २.६ शिक्षा लाई प्रविधि संग जोड्न हाल सम्म कम्प्यूटर नभएका विद्यालयमा कम्तीमा एक कम्प्यूटर तथा प्रिन्टर उपलब्ध गराईनेछ ।
- २.७ स्थानीय पाठ्यक्रम लाई परिमार्जन तथा तहगत रुपमा पाठ्यपुस्तक निर्माण गरी लागू गरिनेछ ।
- २.८ संस्थागत तथा सामुदायिक माध्यमिक विद्यालयका छात्राहरुलाई निःशुल्क स्यानिटरी प्याडको व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइने छ ।
- २.९ संस्थागत तथा सामुदायिक सबै माध्यमिक विद्यालयमा सेनेटरी प्याड डिस्पोजल मेसिन उपलब्ध गराईने छ ।

३. स्वास्थ्य:

- ३.१ सबै वडाका आधारभूत स्वास्थ्य चौकीहरु लाई आवश्यक औजार उपकरण तथा निशुल्क बितरण गर्नका लागि आवश्यक औषधी उपलब्ध गराईने छ ।
- ३.२ गर्भवती महिलाको गर्भमा रहेको भ्रूणको अवस्था जाँच र जटिलता पत्ता लगाई समयमै उपचार प्रदान गर्न RoUSG कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ३.३ नगर क्षेत्र भित्र संचालित निशुल्क एम्बुलेन्स शेवालाई निरन्तरता दिइनेछ । नगर बाहिर थप उपचार गर्न रेफर गरिएका विरामीको हकमा सहूलियत दरमा एम्बुलेन्स शेवा लाई समेत निरन्तरता दिइनेछ ।
- ३.४ जेष्ठ नागरिक तथा अपाङ्ग भएका ब्यक्तीहरुका लागि निशुल्क स्वास्थ्य परिक्षण तथा परामर्श शेवा उपलब्ध गराउन मासिक रुपमा घुम्ती शिविर सञ्चालन गरिने छ ।
- ३.५ विभिन्न सघन सस्था तथा अस्पतालहरु संगको समन्वयमा बृहत स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन गरिने छ ।
- ३.६ महिला स्वास्थ्य स्वयमसेवीकाहरु लाई आवश्यक तालिम तथा उत्प्रेरणा कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

४. महिला, बालबालिका, दलित तथा अपाङ्ग

- ४.१ हिंसा पिडीत तथा विपतमा परेका महिलाहरुलाई समाजमा आत्मसम्मान पूर्वक बाँच्न पाउने अधिकारको सुनिश्चितता गरिनेछ ।
- ४.२ उपमेयर गरिब लक्षित महिला तथा बालबालिका कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारीताका साथ कार्यन्वयन गरिने छ ।
- ४.३ बालविवाह, लागू पदार्थ प्रयोगकर्ता तथा साइबर अपराधका विरुद्धमा विद्यालय स्तरमा सचेतना कक्षा संचालन गरीनेछ ।
- ४.४ उद्यमशिल महिलाहरुलाई लक्षित गरी सफल उद्यमी महिला प्रोत्साहन कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- ४.५ एकल महिलाहरुको उमेरगत गणना गरी १० वटै वडाहरुमा शसक्तिकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- ४.६ महिलाहरुको क्षमता अबिवृद्धी तथा नेत्रत्व विकास कार्यक्रमलाई विशेष जोड दिइने छ ।
- ४.७ सांस्कृतिक तथा साहित्यिक कला उजागर गर्ने कार्यक्रमहरु ल्याईने छ ।
- ४.८ दलित तथा अल्पसंख्यक परिवारको परम्परागत शिप कौशलको संरक्षण तथा संवर्धन गर्दै आवश्यक तालिमको व्यवस्था गरी ।
- ४.९ म्याङलुङ बजार स्थित सेभ हाउस थप व्यवस्थित गर्दै पुर्णरुपमा सञ्चालन गरिने छ ।
- ४.१० यस म्याङलुङ नगरपालिकाले प्रदेश सरकार, सामाजिक विकास मन्त्रालय र करुणा फाउण्डेसन नेपालसँगको त्रिपक्षिय लागत साभेदारीमा सञ्चालनमा रहेको अपाङ्गता रोकथाम तथा पुनःस्थापना कार्यक्रम लाई निरन्तरता दिइनेछ ।

५. पुर्वाधार बिकास :

- ५.१ प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम लाई स्थानिय तहबाट अनिवार्य साभेदारी गर्ने निति लिईने छ ।
- ५.२ नगरको गौरवको योजना म्याङलुङ चक्रपथ बाह्रै महिना सन्चालन योग्य बनाइनेछ तथा टोल टोलमा विस्तार गरिएका ग्रामीण सडकहरुको आवश्यकता अनुसार स्तरउन्नती गरिनेछ ।

- ५.३ बजार क्षेत्रमा पूर्ण रुपमा ढल व्यवस्थापन तथा सडक कालोपत्र गर्ने काम सम्पन्न गरिने छ ।
- ५.४ म्याङलुङ नगरपालिका भित्रका सम्पूर्ण घरधुरीमा स्वच्छ खानेपानीको पर्याप्त व्यवस्था मिलाईनेछ र उपभोक्ता समितिलाई संस्थागत बनाउदै बजार क्षेत्र भित्र पानिको महशुल भुक्तानी प्रकृयालाई मिटर सिस्टम प्रणाली लागू गराईनेछ ।
- ५.५ नगरपालिका भित्र ठेक्का प्रकृया मार्फत सञ्चालन हुने सम्पूर्ण योजनाहरुको पहिलो चौमासिक भित्रै बोलपत्र आव्हान गरिने छ ।
- ५.६ बजार क्षेत्र भित्र रहेका अव्यवस्थित तार, होडिड बोर्डहरु हटाई व्यवस्थित गरिने छ ।
- ५.७ समयसिमा भित्र कार्य सम्पन्न नगर्ने निमार्ण व्यवसायीहरुलाई तत्काल कार्वाही प्रकृया सुरु गरिने छ ।
- ५.८ उपभोक्ता समिति गठन प्रकृया भाद्र मसान्त सम्ममा सम्पन्न गरी मंशिर मसान्त भित्रमा सबै उपभोक्ता समितिले योजना संझौता गरि सकिने छ ।
- ५.९ जिरिखिम्ती बजारमा सुविधा सम्पन्न कवडहल, आसोच गृह तथा खुल्ला व्यायमशाला निमार्ण गरिने छ ।
- ५.१० सडक स्तरोन्नती तर्फ :

- टुक्रे रानिपोखरी, गैरीगाँउ हुदै एक्ले पिपल हलिमेला सडक वडा नं. ९
- जिरिखिम्ती चौक देखी अम्फुवा हुदै सोल्मा जोड्ने सडक वडा नं. ६
- जन्तरे डाँडा देखी सिमलचौर कुविण्डे पिप्ले हुदै ला.न.पा जोड्ने सडक वडा नं. ३
- म्याङलुङ बजार देखी डम्पीड साईड हुदै तमोर सडक वडा नं. २
- गडतौलाको घर देखी गुम्बा हुदै चिहान डाँडा जोड्ने सडक वडा नं. ७
- अम्फुवा देखी पिपिड डाँडा जोड्ने सडक वडा नं. ५
- केउरेनी लाईन देखी डाँडाखर्क, भदौरे हुदै तमोर जोड्ने सडक वडा नं. १
- ढलेवर देखी वडा कार्यालय हुदै पिङगुवा खोला जोड्ने सडक वडा नं. ४
- कोबेक देखी आम्बुङ हुदै फलामे सांगू जोड्ने सडक वडा नं. ८
- बाजे वर देखी एक्ले पिपल सम्म सडक वडा नं. १०

६. कृषि तथा पशुपालन :

- ६.१ पशुपंछी तथा कृषीवालीका लागि आवश्यक औषधी तथा प्राविधिक सेवा निशुल्क उपलब्ध गराईने छ ।
- ६.१ म्याङलुङमा कृषि तथा पशुपालनबाट उत्पादन भएको उपभोग्य सामाग्रीले आत्मनिर्भर नगर स्थापित गरिनेछ ।
- ६.२ कृषि तथा पशुपालन क्षेत्रमा संलग्न नगरवासिका घर घरमा हाते ट्याक्टर , कुटानि पिसानि मिल, थ्रेसर मेसिन , च्याप कटर लगायतका आधुनिक प्रविधि तथा उपकरण पर्याप्त रुपमा वितरण गरिनेछ । यी सम्पूर्ण यान्त्रिकरण कार्यक्रममा लागत साभेदारी प्रकृया अभिलम्बन गरिने छ ।
- ६.३ यस नगरमा बाहिर बाट आउने तरकारी तथा खाध्यान्नको गुणस्तरियता चेकजाँच पश्चात मात्र विक्री वितरण हुने गरी चेक पोष्टको स्थापना गरिने छ ।

७. युवा, खेलकुद, पर्यटन तथा स्थानीय उद्योग प्रवर्द्धन :

- ७.१ प्रत्येक वडामा रहेको कम्तीमा एउटा खेलमैदानको स्तरोन्ती गरिनेछ ।
- ७.२ म्याङलुङमा रहेको खुल्ला व्यायमशालालाई थप उपकरण जडान गरी अभि व्यवस्थित गरिने छ
- ७.३ फुटवल तथा खलिबल खेल प्रशिक्षकको व्यवस्था गरिनेछ ।
- ७.४ म्याङलुङमा प्रदेश तथा राष्ट्रिय स्तरका खेलकुद प्रतियोगिता संचालन गर्नका लागि आवश्यक पहल गरिने छ ।
- ७.५ नगर तथा वडा स्तरमा सञ्चालन हुने विभिन्न खेलकुद प्रतियोगिताहरु लाई थप व्यवस्थित गरिने छ ।

- ७.६ नगर क्षेत्र भित्र रहेका विभिन्न मठ मन्दिर, गुम्बा, पाटीपौवा, पार्क लगायतका धार्मिक साँस्कृतिक तथा पर्यटकिय महत्वका स्थलहरुलाई व्यवस्थित गरिनेछ ।
- ७.७ यूवाहरुलाई एआई कन्टेन सिप तालिम प्रदान गरी उध्यमशील बनाउने कार्यक्रम ल्याईने छ ।
- ७.८ म्याडलुङ नगर भित्र रोजगारीको नक्साङ्कन गरी बैदेशीक रोजगारी बाट फर्कीएका यूवाहरुको सिप दक्षता तथा पूजिं लाई प्रोत्साहन कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- ७.९ ढाका उत्पादक व्यावसायिहरुलाई विभिन्न आधुनिक डिजाइनको सीप सहितको तालिमको व्यवस्था र आवश्यक प्रविधि वितरण गरिनेछ ।

८. भवन संरचना तथा सूचना संचार:

- ८.१ म्याडलुङ नगरका शहरी क्षेत्रमा सडक बत्तीको थप व्यवस्थापन गर्दै त्यस्ता सडक बत्तीहरुको बिद्युत महसुल नगरपालिका मार्फत भुक्तानी गरिने छ ।
- ८.२ निर्माणाधिन वडा कार्यालयहरुको भवन निर्माणकार्य सम्पन्न गर्दै वडा कार्यालय भवन नभएका वडाहरुमा भवन निर्माण गरिने छ ।
- ८.३ नगरमा क्रियाशील पत्रकारको प्रोत्साहनका लागि विभिन्न कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
- ८.४ यस नगरपालिकाबाट हुने लोक कल्याणकारी सन्देशमुलक सूचनाहरु स्थानीय सबै सञ्चार माध्यम मार्फत प्रसारण तथा प्रकासन गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ ।
- ८.५ बजार क्षेत्रमा थप सिसि क्यामरा जडान गरिने छ ।

९.सहकारी संस्था :

- ९.१ नगरमा दर्ता भएका सहकारी संस्थाको क्षमता वृद्धिका लागि विभिन्न तालिम तथा अन्तकृया कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- ९.२ नगरमा दर्ता रहेका कृषी सहकारी तथा कृषक समुहलाई कृषी यान्त्रिककरणमा पहिलो प्राथमिकता दिईनेछ ।
- ९.३ बचत तथा ऋण सहकारी अनुगमन प्रभावकारी बनाई खराब ऋण असुलिका लागि सम्बन्धित सहकारीहरुलाई आवश्यक सहयोग गरिनेछ ।
- ९.४ कृषकलाई समयमै पर्याप्त मलखाद उपलब्ध गराउनका लागि विकल्पहरुको अध्यायन गरी उपयुक्त विधी अवलम्बन गरिनेछ ।

१०.विपद व्यवस्थापन तथा वातावरण संरक्षण :

- १०.१ विपदमा परेका नागरिकहरुकालागि राहत तथा क्षतिपूर्ति कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रुपमा कार्यन्वयन गरिनेछ ।
- १०.२ विपद व्यवस्थापन तथा विपद जोखिम नियन्त्रणको प्रभावकारी कार्य योजना निर्माण गरी लागू गरिनुका साथै विपद व्यवस्थापन कोषमा पर्याप्त बजेट व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- १०.३ सबै वडामा विपद्बाट जोगिनको लागि आगालागी नियन्त्रण सहितका कार्य गर्न तालिम प्रदान गरिनेछ र यसका लागि आवश्यक भौतिक सामाग्रीको पर्याप्त व्यवस्था गरिने छ ।
- १०.४ विपद् जोखिमका क्षेत्रहरु आगलागी, पहिरो भूक्षय आदिको सम्बन्धमा जोखिमको क्षेत्रमा सचेतनामूकल कार्य सञ्चालन गरिनेछ ।
- १०.५ यस नगरका सामुदायिक वन तथा मध्य पहाडी लोक मार्गको दाँयाबाँया क्षेत्रमा वृक्षारोपण लाई निरन्तरता दिईने छ ।
- १०.६ सार्वजनिक पोखरी, उद्यान, संस्कृतिक तथा धार्मिक सम्पदाहरु लगायतको संरक्षण तथा सम्बर्धन गरिनेछ ।

१०.७ सामुदायिक बनका उपभोक्ता समितिहरु लाई पुर्णरुपमा क्रियाशील बनाउदै आवश्यक सहयोग तथा समन्वय गरिने छ ।
१०.८ स्थानिय आपतकालिन कार्य सञ्चालन केन्द्र स्थापना गरी प्रभावकारी रुपमा सञ्चालन गरिनेछ ।

११. सार्वजनिक सेवा प्रवाह र सुशासन :

- ११.१ नगरपालिकाबाट प्रदान गरिने सेवालाई थप प्रभावकारी बनाइने छ ।
११.२ नगरबासीको चासो गुनासो तथा सुझाव संकलनका लागि हट लाईन सेवा उपलब्ध गराई समाधान गरिएको विवरण मासिक रुपमा सार्वजनिक गरिने छ ।
११.३ कर्मचारीले पाउने सेवा सुविधालाई समय अनुकूल वृद्धि गर्दै लगिने छ ।
११.४ चालु खर्चमा थप मितव्ययिता अपनाईने छ ।
११.५ सार्वजनिक खरिद ऐन अनुसार वार्षिक खरिद योजना तयार गरी एकिकृत खरिद प्रकृया अवलम्बन गर्दै ईबिड मार्फत खरिद गरिनेछ ।
११.६ नगरपालिकामा रहेका सम्पुर्ण सवारी साधनहरुको सुब्यवस्थित सञ्चालनका निमित्त छुट्टै निर्देशिका तयार गरी लागू गरिनेछ ।
११.७ नगर प्रहरीको संख्या थप गरि नगर प्रहरीको उपस्थिती लाई थप प्रभावकारी बनाईने छ ।
११.८ यान्त्रिक तथा कृषि उपकरण र नवीकरणीय उर्जा प्रविधि को लागत अनुमान देखि कार्यसम्पन्न सम्मको खरिद प्रकृत्यामा प्राविधिक सहयोगको लागि परामर्शदाता नियुक्ती गरिने छ ।
११.९ रिक्त दर्बन्दीमा नियमानुसार कर्मचारी माग गरी पदपूर्ती गरिने छ ।

१२. राजश्व संकलन :

- १२.१ राजश्व संकलनका दायरा फराकिलो बनाउदै राजश्व संकलनमा थप कडाई गरिनेछ ।
१२.२ सबै वडा कार्यालय मार्फत नै सम्पत्ती कर लिने व्यवस्था मिलाईने छ । वाडले आफ्नो सक्रियतामा संकलन गरेको राजस्वको निश्चित प्रतिशत अनुदानको रुपमा वडामा नै उपलब्ध गराउने नीती लिईने छ ।
१२.३ राजश्व तथा शुल्क बैंक मार्फत भुक्तानी गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।
१२.४ कर असुलीका लागि आवश्यक बोलपत्रहरु समयमै प्रकाशित गरी ठेक्का सम्भौता मार्फत कर असुली गरिने छ ।
१२.५ घरनक्सा अभिलेखीकरण लाई थप व्यवस्थित गर्नका लागि सहज निति लिई राजश्वको दायरामा समावेश गरिनेछ ।

१३ न्यायिक समिति :

- १३.१ स्थानीय टोल बस्तीमा तथा सम्पुर्ण विद्यालयहरुमा कानुनी साक्षरता कार्यक्रम सञ्चालन गरिने ।
१३.२ प्रत्येक वडामा मेलमिलाप तथा महिला स्वास्थ्य सम्बन्धि कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।
१३.३ बालबालिकासंग उपमेयर कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईने छ ।
१३.४ गरिब दलित अल्पसंख्यक परिवारका लागि “उपमेयर स्वास्थ्य विमा” कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याईने छ ।
१३.५ शिक्षिकाहरु लाई प्रोत्साहन स्वरुप “उपमेयर शिक्षिका सम्मान” कार्यक्रम ल्याईनेछ ।

म्याङलुङ नगरवासिले हामीलाई सुम्पिएको जिम्मेवारी र विश्वास मुलतः सुशासन सहितको विकास र समृद्धिको जनआकांक्षा पुरा गर्न म लगायत सम्पुर्ण नगरसभा सदस्यज्यूहरु यस महान अभियानमा निरन्तर लागी पर्ने विश्वास व्यक्त गर्दछु । प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रमको कार्यन्वयनबाट यस नगरपालिकाले परिलक्षित गरेका लक्ष्य र अपेक्षीत उपलब्धी हासिल हुने विश्वास लिएको छु । अन्त्यमा, यो नीति तथा कार्यक्रम तयार गर्ने शिलशिलामा मार्गदर्शन गर्नुहुने संघीय सरकार, प्रदेश सरकार , सभासदज्यूहरु, नगरपालिकाका पदाधिकारीहरु एवं प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सहित राष्ट्रसेवक कर्मचारी मित्रहरु प्रति हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

धन्यवाद ।